

§ 1 Bordläggning av förslag till statsminister

*Bordläggning
av förslag till
statsminister*

Anf. 1 TALMANNEN:

Enligt 6 kap. 4 § första stycket regeringsformen ankommer det på mig att för riksdagens godkännande lämna förslag till ny statsminister.

Innan jag går in på det konkreta förslaget vill jag gärna säga några ord om den process som har varit under hösten. Vill man sammanfatta den i siffror kan man säga att vi har haft en obligatorisk statsministeromröstning, två prövningar i kammaren av talmannens statsministerkandidater, tre sonderingsuppdrag, fyra gruppvisa samtal, sex möten mellan mig och kungen, sju talmansrundor, sjutton diskussioner med de vice talmännen och ännu fler pressträffar. I dag genomfördes den fjortonde med bara mig och därutöver ytterligare en lång rad med partiledarna.

Detta har varit en höst som ingen annan i svensk politik. När jag valdes till talman den 24 september insåg jag att vi stod inför en komplicerad regeringsbildning. Men jag kunde inte tro att det skulle bli så här svårt och så här utdraget. Jag har, som ni vet, svarat på åtskilliga frågor från medierna under dessa månader. Mer än en gång har jag varit frestad att citera Runeberg som i dikten *Sveaborg* använder formuleringen: ”Det frågtes blott, det gavs ej svar.”

Det har funnits fler frågor än svar om vad som kommer att hända. När den långa tidsutdräkten har diskuterats har jag i stället varit frestad att citera Karin Boye: ”Nog finns det mål och mening med vår färd – men det är vägen, som är mödan värd.”

Men Karin Boye har faktiskt inte rätt i detta sammanhang. Min uppgift är att föreslå kammaren en statsministerkandidat. Det är inte vägen som är mödan värd, utan det är målet som står i fokus. Om denna process i historiens ljus kan beskrivas som framgångsrik eller inte avgörs vid slutet av dagen av om den leder till att Sverige får en regering eller inte.

Jag har haft några ambitioner genom hela denna process.

För det första har jag velat vara tydlig både med vilka beslut som jag har fattat och varför. Jag har strävat efter att varje beslut ska kunna motiveras med objektiva argument.

För det andra har jag strävat efter att kombinera tradition och utveckling. Jag har velat bygga vidare på tidigare praxis för regeringsbildning. Men jag har samtidigt inte dragit mig för att vidta åtgärder som inte har prövats tidigare när det har varit motiverat.

För det tredje har jag velat vara förankrad i nuet men ha blicken mot framtiden. De åtgärder som jag vidtar ska kunna ligga till grund för praxis som kommande talmän kan utgå från under kommande regeringsbildningar.

För det fjärde har jag strävat efter att vara så öppen och transparent som möjligt med mina åtgärder. Jag har velat vara så tillgänglig som möjligt för medierna för att därigenom kunna ge väljarna en god bild av hur arbetet med att bilda deras regering fortskrider.

För det femte har jag försökt göra en rimlig avvägning mellan intresset att regeringsbildningsprocessen ska gå snabbt och intresset att Sverige alls ska få en regering. Givet de låsningar som har funnits mellan partierna och de svårigheter som finns för partier att ompröva positioner har jag gett utrymme för förhandling och förankring i en utsträckning och med metoder som inte har förekommit tidigare. De första sonderingspersonerna fick två veckor var för sina uppdrag, för att ta ett exempel. Metoden att avisera kommande statsministeromröstningar i förväg är ett annat exempel.

Ibland har det diskuterats om jag har gett för många och för långa tidsfrister. Något helt säkert svar på den frågan kommer vi aldrig att få. Men för mig är de många turer och vändningar som har förekommit denna höst ett bevis för att det har varit motiverat att arbeta metodiskt steg för steg och ge relativt gott om tid för både kontakter mellan partierna och interna processer i partierna.

I dag har det, om jag inte har räknat fel, gått 129 dagar sedan valet den 9 september. För svenskt vidkommande innebär det att vi har haft en historiskt lång regeringsbildningsprocess. Också i ett europeiskt perspektiv är det lång tid. Enligt uppgift tillhör denna regeringsbildning nu de 4 procent av västeuropeiska regeringsbildningar efter 1945 som har tagit längst tid. Processen är historisk också på andra sätt. Jag har, som jag nyss nämnde, använt metoder som inte har använts tidigare. Det har heller aldrig tidigare förekommit att talmannens kandidat till statsministerposten har avisats av riksdagen, och inte bara en utan två gånger.

Mot bakgrund av detta har jag flera gånger sagt att jag helst ser att den kandidat som jag föreslår inför den tredje omröstningen faktiskt har förutsättningar att bli vald.

I måndags såg det ut att bli svårt. Under dagens talmansrunda har jag emellertid fått nya besked.

Jag har, som regeringsformen föreskriver, samrått med företrädare för varje partigrupp inom riksdagen. Jag har överlagt med de vice talmännen, och jag föreslår nu att riksdagen till ny statsminister utser Stefan Löfven, Socialdemokraterna, som avser att bilda en regering bestående av företrädare för Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Förslaget kommer att bordläggas första gången i dag och andra gången i morgon och prövas av kammaren kl. 9.00 på fredag.

Min bedömning är att förutsättningarna för att han ska godkännas av riksdagen är goda. Därmed skulle 2018 års långa politiska höst i Sverige ta slut fredagen den 18 januari.

(Applåder)

Detta förslag bordlades.

Talmannen meddelade
att *Robert Halef* (KD) avlagt sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden och
att *Cecilia Renfors* avlagt sig uppdraget som justitieombudsman från
och med den 1 september.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Kristdemokraternas riksdagsgrupp anmält
Désirée Pethrus som ledamot i EU-nämnden och *Robert Halef* som suppleant i EU-nämnden.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i EU-nämnden
Désirée Pethrus (KD)

suppleant i EU-nämnden
Robert Halef (KD)

§ 4 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 26 till 27 i justitieutskottet
från 26 till 27 i utrikesutskottet
från 28 till 29 i socialförsäkringsutskottet

Kammaren medgav dessa utökningar.

§ 5 Val av extra suppleanter

Val av extra suppleanter företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i justitieutskottet
Lars Thomsson (C)

suppleant i utrikesutskottet
Abir Al-Sahlani (C)

suppleant i socialförsäkringsutskottet
Abir Al-Sahlani (C)

§ 6 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2018/19:FPM23 Samordnad plan för artificiell intelligens COM(2018) 795 till utbildningsutskottet
2018/19:FPM24 Kompletterande förslag om mervärdesskatt vid gränsöverskridande e-handel 2015/16:FPM76, 2016/17:FPM40, COM(2018) 819, COM(2018) 821 till skatteutskottet

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2018/19:32 till skatteutskottet

2018/19:33 till trafikutskottet

Skrivelser

2018/19:29 och 30 till skatteutskottet

Motion

2018/19:3001 till trafikutskottet

EU-dokument

COM(2018) 892 till näringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut den 28 februari.

COM(2018) 893 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut den 6 mars.

Avtackning

§ 8 Avtackning

Anf. 2 TALMANNEN:

Ärade ledamöter och tidigare ledamöter av Sveriges riksdag! Den turbulenta politiska hösten påverkade inte endast regeringsbildningen utan medförde också att det tyvärr inte var möjligt att som brukligt före jul avtacka de riksdagsledamöter som slutat efter valet.

Jag är dock mycket glad att få tacka av er i dag, och jag är glad att få göra det här i riksdagens kammare där ni har haft en central del av er gärning. Jag vill varmt tacka er för de insatser som ni har gjort i det mycket speciella och fina uppdrag som det innebär att vara ledamot av Sveriges riksdag.

Alla ni som tackas av i dag har fått förgyllda riksdagspins och ett brev med ett personligt tack utdelade vid era platser. Ni som har suttit minst en full valperiod får också en medalj.

Jag kommer nu att avtacka avgående ledamöter gruppvis. Ett mer personligt tack kommer jag att rikta till er som tjänstgjort längst tid.

Jag vill be dem av er som finns i salen att resa er när ni hör ert namn under avtackningarna.

Jag kommer nu att läsa upp namnen på ledamöter som har tillhört riksdagen huvudsakligen under den senaste valperioden, 2014–2018.

Said Abdu, Jeff Ahl, Erik Andersson, Maria Andersson Willner, Sara-Lena Bjälkö, Linus Bylund, Fredrik Eriksson, Jeannette Escanilla, Olle Felten, Tina Ghasemi Liljekvist, Eva-Lena Gustavsson, Leif Hård, Stefan Jakobsson, Per Klarberg, Niclas Malmberg, Johan Nissinen, Emma Nohrén, Marie Olsson, Per Olsson Fridh, Rickard Persson, Marie-Louise Rönmark, Anders Schröder, Jesper Skalberg Karlsson, Erik Slottnér, Pernilla Stålhammar, Maria Weimer, Mattias Vepsä och Christina Örnebjär.

Ett stort och varmt tack till er för era insatser för Sveriges riksdag och i demokratins tjänst!

(Applåder)

Följande ledamöter har tillhört riksdagen i cirka åtta år, och flertalet kom in 2010.

Amir Adan, Jörgen Andersson, Hannah Bergstedt, Stina Bergström, Annika Eclund, Penilla Gunther, Mikael Jansson, Lars-Axel Nordell, Gunilla Nordgren, Jenny Petersson, Michael Svensson, Suzanne Svensson, Caroline Szyber och Anette Åkesson.

Ett stort och varmt tack till er för era insatser för Sveriges riksdag och för svensk demokrati!

(Applåder)

De ledamöter som har tillhört riksdagen i tolv år eller längre vill jag som sagt tacka med några personliga ord. Jag vill be även er att ställa er upp när jag läser ert namn.

Sofia Arkelsten! Du kom in i riksdagen för Moderaterna 2006, och du har representerat Stockholms kommuns valkrets.

I riksdagen har du bland annat varit ordförande i utrikesutskottet och ledamot i miljö- och jordbruksutskottet, EU-nämnden, Utrikesnämnden och krigsdelegationen. Du var partisekreterare 2010–2012 och har varit talesperson i frågor om miljö och klimat, utrikespolitik och bistånd. Att rädda världen, som du själv uttrycker det, har genomsyrat allt du gjort, från djurskydd till frihandel.

Vi känner dig som en expert när det gäller internationella besök, och du är även en flitig ambassadbesökare. Ditt internationella intresse syns också i engagemanget för arktiska frågor och genom din kärlek till vårt grannland Finland.

I det politiska arbetet har du varit både ideologen och praktikern – du har stått för ordning och reda och effektiva, men inkluderande, möten. Du har ett språk som gör att människor både förstår och blir berörda. Ditt driv tycks hålla i sig alla stunder, i såväl medgång som motgång, och så även din positiva inställning.

Du är en person som sätter guldkant på tillvaron – som skapar glitter och glamour i vardagen – och det har du gjort även här i riksdagen.

Tack för dina insatser!

(Applåder)

Avtackning

Christian Holm Barenfeld! Du kom in i riksdagen för Moderaterna 2006, och du har representerat Värmlands läns valkrets.

I riksdagen har du bland annat varit ledamot i arbetsmarknadsutskottet och i utrikesutskottet. Kampen för mänskliga rättigheter och stärkt tryck- och yttrandefrihet har varit dina stora hjärtefrågor. Du har stöttat den demokratiska processen i Östeuropa, särskilt i Vitryssland, och du har varit Moderaternas talesperson i frågor som rör bistånd och mänskliga rättigheter. Under dina år i riksdagen har du representerat Sverige i OSSE-delegationen, varit valobservatör och svarat för nätverket Moderater i utlandet.

Även om ditt politiska uppdrag har sträckt sig långt utanför Sveriges gränser har du inte glömt de nära relationerna. Om Sofia är en Finlandsvän, som jag nyss nämnde, är du en minst lika stor vän av vårt vackra grannland Norge. Du har länge arbetat för att stärka relationen och riva gränshindren mellan våra länder.

Du är en ideologiskt driven och glad person med hjärtat på rätta stället. Din sociala förmåga livar upp vilken tillställning som helst, och du är väldigt skicklig på att alltid få till ett pressklipp.

Förhoppningsvis finns nu mer tid för vänner och familj – och såklart för naturen i Värmland, som du håller väldigt kär. Det har sagts att det är ett äventyr att resa med dig, och nu fortsätter ditt äventyr.

Ett varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Eva-Lena Jansson! Du kom in i riksdagen för Socialdemokraterna 2006, och du har representerat Örebro läns valkrets.

I riksdagen har du bland annat varit ledamot i socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet samt suppleant i bland annat näringsutskottet och i Europarådets svenska delegation. Du har varit ditt partis talesperson i frågor om immaterialrätt. I arbetsmarknadsutskottet svarade du för frågor om funktionshinder.

Din väg in i politiken startade i fackförbundet Seko, där du som brevbärare engagerade dig efter förändringar i arbetsskadeförsäkringen. Du har suttit i fackförbundet Sekos förbundsstyrelse som företrädare för de postanställda.

Ditt starka intresse för jämställdhet genomsyrar din politiska gärning, och för dig är det en självklarhet att alltid stå upp för de svaga i samhället. Ett exempel på det har vi sett här i riksdagen genom ditt engagemang i Sällskapet för Right Livelihood Award i riksdagen. Du har också gjort fina insatser i Europarådets svenska delegation.

Du är en flitig användare av Twitter, där du gör dina ståndpunkter i olika frågor kända – som en aktiv politiker ska numera.

Din envishet och driftighet samt din förmåga att likt en vallhund hålla ihop flocken uppskattas av dina kollegor. Det är egenskaper du kommer att få användning för också framöver när kulturfrågorna står på din dagordning.

Ett varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Ulrika Karlsson! Du kom in i riksdagen för Moderaterna 2006 och har representerat Uppsala läns valkrets. Du har bland annat varit ledamot i justitieutskottet och Moderaternas gruppleddare i EU-nämnden.

Du engagerade dig tidigt i politiken, genom Moderata ungdomsförbundet i Örebro län. Det var på den tiden vi lärde känna varandra. Med juridikstudier och flytt till Uppsala kom det politiska engagemanget att fortsätta, vilket sedan ledde till riksdagen – och ut i världen. Du har varit ledamot i flera interparlamentariska nätverk och internationella forum, och du valdes 2018 till president för Världens kvinnliga parlamentariker, som representerar kvinnor i 178 länder.

Du har särskilt fört kampen mot barnäktenskap, mödradödlighet och sexuellt våld. Du har aktivt arbetat för att stärka kvinnors rättigheter på global nivå, och hela världen har varit ditt arbetsfält.

Din motivation och din passion har entusiasmerat många människor. Du är en person med ambitionen att vara noggrann och granskande, vilket har gjort dig väl insatt i de frågor du har drivit i riksdagen.

I arbetet för förändring och utveckling är du grundlig och hängiven. Såväl i riksdagen som internationellt vittnar man om en levnadsglad och viljestark kollega och politiker med mänskliga rättigheter och jämställdhet som drivkraft.

Ett varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Olof Lavesson! Du kom in i riksdagen för Moderaterna 2006, och du har representerat Malmö kommuns valkrets. I riksdagen har du varit ordförande i kulturutskottet och i det sammansatta civil- och kulturutskottet. Du har även varit ledamot i näringsutskottet och skatteutskottet.

Under dina år i riksdagen har du profilerat dig för demokrati, det fria ordet, bildning och kultur. Även i rollen som ditt partis talesperson i kulturpolitiska och hbtq-relaterade frågor har du aktivt arbetat för att göra samhället mer öppet, tolerant och inkluderande.

Vi känner dig som en person som på ett naturligt sätt förenar politisk professionalism med tolerans och empati. Du är lojal, omtänksam och lätt att tycka om. Det måste man inte vara partivän för att tycka. Exempelvis har ju Alice Bah Kuhnke sagt att hon hoppas på vänskap, i varje fall när era år i politiken är över.

Ditt intresse för teater, litteratur och konst är väl känt, men alla kanske inte vet att du också har medverkat i den svensk-danska kriminalserien *Bron*. Det blev visserligen inga repliker den gången, men vem vet, kanske visar den 30 sekunder långa sekvensen på en ny karriär?

Varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Lars-Arne Staxäng! Du valdes in i riksdagen 2006 för Moderaterna, och du har representerat Västra Götalands läns norra valkrets. I riksdagen har du varit ledamot i socialförsäkringsutskottet samt suppleant i utbildningsutskottet och miljö- och jordbruksutskottet.

Du har också varit Moderaternas talesperson i pensionsfrågor och ledamot i Pensionsgruppen. Dessutom har du varit ledamot i Nordiska rådets svenska delegation.

Lars-Arne, ditt politiska intresse spänner över ett brett fält, men sjukvård, äldreomsorg, skola och rättsfrågor ligger dig extra varmt om hjärtat. Du har till exempel en stark tro på att trygga familjer är grunden för ett tryggt och bra samhälle. Du menar att om alla fick växa upp där de känner sig älskade och behövda hade många samhällsproblem varit mycket mindre.

Du har själv beskrivit uppdraget som riksdagsledamot som fantastiskt roligt, trots många tidiga morgnar och sena kvällar. Jag vet att du tyckt särskilt mycket om att få komma ut och träffa människor och lyssna på vad de har att säga. Genom åren har du fört många diskussioner i din valkrets och i andra sammanhang om hur man kan göra Sverige bättre.

Varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Thomas Strand! Du kom in i riksdagen för Socialdemokraterna som ersättare 2002 och 2005 och därefter på eget mandat 2006. Du har representerat Jönköpings läns valkrets. I riksdagen har du bland annat varit ledamot i utbildningsutskottet och EU-nämnden samt ledamot i styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

Ditt stora engagemang inom en rad varierade områden har bland annat resulterat i att du har varit ordförande i Rifo, Sällskapet riksdagsledamöter och forskare. Du har också varit aktiv i Svensk-Israeliska parlamentariska vänskapsföreningen och gruppleddare i riksdagen för Socialdemokrater för tro och solidaritet.

Inom ditt parti har du varit ansvarig för högre utbildning och forskning. Rymdfrågor har också legat dig varmt om hjärtat. Dina drivkrafter för det politiska engagemanget är frihet, jämlikhet och solidaritet.

Du är en pragmatisk, driven, seriös och ansvarstagande person som också beskrivs vara vänlig, professionell och arbetsam.

Jag hoppas att du nu får mer tid för fågelskådning och golf när du slutar ditt uppdrag som riksdagsledamot efter drygt tolv år, även om ditt engagemang alltid kommer att vara något du bär med dig.

Varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Staffan Danielsson! Du blev invald i riksdagen 2004 som representant för Centerpartiet och Östergötlands läns valkrets, och du och jag har därför kamperat ihop på östgötabänken i många år. I riksdagen har du bland annat suttit i försvarsutskottet och EU-nämnden och varit deputerad i det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet. Du har även varit försvarspolitisk talesperson för ditt parti och ledamot i krigsdelegationen.

Du har länge varit aktiv i både föreningsliv och politik. Du har också en bakgrund som agronom och lantbruksföretagare. Därifrån var steget inte långt till ett engagemang med fokus på miljö, landsbygd, jordbruk och företagande. Genom åren har du deltagit i åtskilliga debatter i kammaren som har rört frågor inom de områdena. Du har också varit ledamot i Signalspaningsnämnden, Fiskeriverkets insynsråd samt i Rekryteringsmyndighetens insynsråd.

Som ledamot i Nordiska rådets svenska delegation var du vid sessionen i Helsingfors 2017 drivande i att få till en kompromiss om finskans ställning i Nordiska rådet. Du ville inte att den finska delegationens förslag om att göra finskan till officiellt språk i Nordiska rådet skulle få avslag samma år som Finland fyllde hundra år som självständig nation, och du lyckades.

Det är ett bra exempel på den energi som driver dig och det rättvisepatos som du besitter, men du är också en positiv och omtänksam person som besitter den viktiga egenskapen att kunna skilja på sak och person.

Varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!

(Applåder)

Nina Lundström! Du har varit riksdagsledamot för Liberalerna i flera omgångar sedan 2002 och har suttit i en rad utskott, nu senast i trafikutskottet. Under din tid i civilutskottet var du utskottets vice ordförande. Du har också varit ersättare i riksdagsstyrelsen och ledamot i Nordiska rådets svenska delegation, bland mycket annat. Dessutom har du varit infrastrukturpolitisk talesperson för ditt parti.

Bostadsfrågor och hyresmarknaden har varit ditt specialområde under många år, och du har varit ledamot i flera statliga utredningar som har berört de frågorna.

Du har ett starkt intresse för samhällsbygget i stort och för vår livsmiljö. Infrastruktur med inriktning på miljö och cykling ligger dig särskilt varmt om hjärtat, och du lever som du lär genom att gärna arbetspendla på två hjul.

En annan fråga som du är känd för att driva är rättigheter för våra nationella minoriteter. Du har själv dina rötter i Finland och arbetar aktivt för sverigefinnarnas ställning i Sverige.

Jämställdhet och mänskliga rättigheter är centrala komponenter i det samhälle du arbetar för.

Du tror på att frihet och socialt ansvar går att förena. I allt du företar dig är du engagerad, noggrann, kunnig och tuff.

Varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!
(Applåder)

Lars Tysklind! Du valdes in i riksdagen 2002 och har representerat Västra Götalands läns västra valkrets. I riksdagen har du varit ledamot i flera utskott, bland annat miljö- och jordbruksutskottet, civilutskottet – där vi arbetade tillsammans – och trafikutskottet. De senaste åren har du varit Liberalernas miljö-, klimat- och jordbrukspolitiska talesperson.

Du har dessutom, bland mycket annat, varit ledamot i Nordiska rådets svenska delegation och i Miljömålsberedningen. Du har också representerat ditt parti i riksdagsstyrelsens arbetsgrupp för jämställdhet under ledning av dåvarande tredje vice talmannen.

Dina kollegor framhåller att du är en engagerad politiker, men också en lättsam, arbetsam och ödmjuk lagspelare som hellre lyfter fram sitt lag än sig själv. Jag vet att du har ett starkt engagemang för havet, och du framhåller ofta allas vårt ansvar för ett renare hav – både för människornas skull och med tanke på allt liv i havet.

En händelse som tydligt illustrerar ditt arbete för en hållbar värld är att du en gång frivilligt lät dig bjudas på en trerätters middag som bestod av enbart insekter. Det tycker jag utgör ett starkt bevis på ett starkt engagemang!

Varmt tack för dina insatser för Sveriges riksdag!
(Applåder)

Marie Granlund! Du kom in i riksdagen för Socialdemokraterna 1994 och har representerat Malmö kommuns valkrets. Under din imponerande tid i riksdagen – nästan ett kvarts sekel – har du bland annat varit ordförande i näringsutskottet, vice ordförande i utbildningsutskottet och EU-nämnden samt ledamot i finansutskottet och Utrikesnämnden.

Avtackning

Du har varit ditt partis talesperson inom en mängd områden, exempelvis näringspolitik, utbildningspolitik, EU-frågor samt frågor om löntagares rättigheter och skydd av kollektivavtalen.

Ditt stora engagemang för Malmöregionen har bland annat rört frågan om att göra Malmö högskola till universitet och att få en polishögskola till Malmö. Du brinner också för näringslivsfrågor, utbildningspolitik och Mellanöstern.

Lex Laval och utstationeringsdirektivet är frågor som engagerat dig särskilt, och du får nu möjlighet att fördjupa dig i det sistnämnda. På arbetsmarknadsministrarnas uppdrag ska du utreda hur EU:s ändrade regler för utstationerad arbetskraft ska genomföras i Sverige.

Förra mandatperioden arbetade du och jag tillsammans i utredningen om riksdagens EU-arbete. Du är en glad, lojal, skicklig och mångfasetterad politiker som alltid är beredd att hugga i till hundra procent. Du lever verkligen för politiken – det du gör, det gör du med stort engagemang och stort driv.

Jag vill rikta ett varmt tack till dig för dina insatser för Sveriges riksdag.

(Applåder)

Björn von Sydow! Också du kom in i riksdagen för Socialdemokraterna 1994. Du har representerat Stockholms läns valkrets. Bland alla uppdrag och ämbeten du har haft finns förstås talmansuppdraget, som du redan blivit avtackad för, men jag vill komplettera med att tacka dig för ditt arbete som ledamot av Sveriges riksdag.

Jag hade själv glädjen att få arbeta med dig när du var vice ordförande i riksdagens konstitutionsutskott. Du var starkt bidragande till och en helt nödvändig förutsättning för att konstitutionsutskottet under förra valperioden strävade efter att söka sig tillbaka till de juridiska och konstitutionella rötterna. Vi arbetade tillsammans för att skapa bred samsyn och närmast eniga granskningsbetänkanden och strävade även efter bred enighet i en rad andra viktiga frågor.

Förutom de uppdrag som omnämndes när du tackades av som talman vill jag framhålla ett pågående viktigt uppdrag: ordförandeskapet i Försvarsberedningen. Du är som klippt och skuren för att leda dess arbete, och jag önskar dig lycka till i den rollen.

Vid din talmansavtackning framhöll Urban Ahlin att du är en hedersman med stor integritet, att du har ett varmt och omtänksamt hjärta samt att du har en enastående social förmåga och ett glatt humör. Jag är den förste att instämma i allt detta, och jag vill även lyfta fram dina breda och djupa kunskaper och din stora analysförmåga.

När du avtackades som talman i juni missade jag en sak. Jag satt i min bänk när applådaskorna rungade och funderade på om jag skulle resa mig upp och se till att det blev en stående ovation, för jag tyckte att du var förtjänt av det. Jag var lite för sen på bollen den gången, men nu har jag en bättre position. Jag vill be er att resa er och ge Björn von Sydow en stående ovation.

(Applåder)

Med dessa ord vill jag å hela riksdagens vägnar framföra ett varmt tack till er alla för era insatser i demokratins tjänst och för Sveriges riksdag. Tack för att ni har gett av ert engagemang, era kunskaper och er tid för att göra vårt land bättre.

Att vara riksdagsledamot är krävande. Man är ofta borta från familjen flera kvällar i veckan och ibland även på helgerna. Också när man är hemma är tankarna inte sällan på annat håll, eftersom man befinner sig i någon pågående förhandling eller annat arbete. Jag vill därför också tacka era nära och kära för att de har låtit oss i riksdagen låna er under ett antal år för att ni ska kunna bidra till Sveriges utveckling.

När man blir invald i Sveriges riksdag vet man att stolen man sitter på i kammaren är till låns – andra har suttit på den tidigare, och andra kommer att sitta på den senare. Vår demokrati lever vidare, och historien tar aldrig slut. Tiden i riksdagen kan bli lång eller kort, men den är alltid begränsad. Det avgörande är hur man förvaltar det förtroende man har fått av medborgarna under den tid man har förmånen att inneha detta förtroende.

Som har framgått av mitt anförande representerar alla ni var för sig och tillsammans många års engagemang, hårt arbete och viktiga insatser för riksdagen och för vårt land. Jag hoppas att ni känner i dag att ni har gjort skillnad, att ni har varit betydelsefulla och att ni har bidragit med era byggestenar till ett bygge som aldrig blir färdigt – det bygge vi kallar Sverige.

Varmt tack för era insatser!
(Applåder)

Prot. 2018/19:37
16 januari

Avtackning

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Proposition

2018/19:36 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gränsöverskridande paketleveranstjänster

Skrivelse

2018/19:34 Riksrevisionens rapport om investeringsstödet till särskilda boenden för äldre

EU-dokument

COM(2018) 825 Förslag till rådets beslut om ändring av beslut 940/2014/EU vad gäller produkter som kan omfattas av befrielse från eller nedsättning av sjötull

COM(2019) 3 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkoren för åtkomst till andra EU-informations-system och om ändring av förordning (EU) 2018/1862 och förordning (EU) yyyy/xxx [Ecris-TCN-systemet]

COM(2019) 4 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkoren för åtkomst till andra EU-informations-system för Etias syften och om ändring av förordning (EU) 2018/1240, förordning (EG) nr 767/2008, förordning (EU) 2017/2226 och förordning (EU) 2018/1861

Sammanträdet leddes av talmannen.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

Prot. 2018/19:37
16 januari

§ 1 Bordläggning av förslag till statsminister	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
§ 2 Avsägelser	3
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	3
§ 4 Utökning av antalet suppleanter.....	3
§ 5 Val av extra suppleanter	3
§ 6 Anmälan om faktapromemorior	4
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott	4
§ 8 Avtackning	4
Anf. 2 TALMANNEN.....	4
§ 9 Bordläggning.....	11
§ 10 Kammaren åtskildes kl. 14.35.....	12